

Będziemy ogrodem Polski

Rozpoczęła się realizacja projektu „Zazieleniamy Łódzkie”.
W puli jest 5 milionów złotych, między innymi na tworzenie przestrzeni zielonych.

Strona 2

W Łódzkiem dużo bezpieczniej

76 milionów złotych na budowę obwodnic ważnych dla mieszkańców. Inwestycje zostały wsparte z Rządowego Programu Rozwoju Dróg.

Strona 11

Nasz region to raj dla rowerzystów

Samorząd województwa łódzkiego przygotował ponad 100 tras rowerowych. Dzięki nim można zaplanować nawet długie wyprawy.

Strona 12

łódzkie.pl

CZASOPISMO SAMORZĄDOWE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

powiaty: kutnowski, łęczycki, łowicki, zgierski

ISSN 2720-2143

NR 4 (29) GRUDZIEŃ 2022

Ważne wsparcie dla strażaków

Samorząd Województwa łódzkiego przekazał 3 miliony złotych na wsparcie dla ochotniczych straży pożarnych. Nowy sprzęt kupi dzięki temu 156 jednostek OSP

Strona 4

RYNECZKI PROSTO OD ROLNIKA TO BYŁ ŚWIETNY POMYSŁ

Tłumy klientów szturmuje w soboty Ryneček Marszałkowski oraz Ryneček Wojewódzki w Łodzi. Ich utworzenie to pomysł marszałka Grzegorza Schreibera na to, jak skutecznie wykorzystać wprowadzone na początku roku przez rząd Prawa i Sprawiedliwości ułatwienia dla rolniczej sprzedaży detalicznej. Zadowoleni są i rolnicy, i ich klienci. Pierwsi dostali bezpłatne miejsca handlu i szansę dotarcia do nowej grupy odbiorców. Drudzy cieszą się z możliwości zakupu towarów świetnej jakości.

Strona 3

Te pieniądze się Polsce należą

Ponad 6 bilionów 220 miliardów złotych - to kwota, jakiej Polska domaga się od Niemiec za straty, które nasz kraj poniósł podczas drugiej wojny światowej.

W raporcie dotyczącym tych strat są rozdziały poświęcone naszemu województwu oraz zombardowanemu Wieluniowi.

Wysokość reparacji wojennych została oszacowana na podstawie raportu dotyczącego strat Polski poniesionych w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w latach 1939-1945. Raport - zaprezentowany 1 września na Zamku Królewskim w Warszawie, został przygotowywany przez Parlamentarny Zespół ds. Oszacowania Wysokości Odszkodowań Należnych Polsce od Niemiec za Szkody Wyrządzone w trakcie II wojny światowej. Ten ważny dla naszego kraju dokument to efekt wielomiesięcznych prac blisko 30 naukowców: historyków, ekonomistów, rzeczoznawców majątkowych oraz 10 recenzentów. Zespołem kierował poseł Arkadiusz Mularczyk.

Podczas prezentacji raportu Jarosław Kaczyński, prezes Prawa i Sprawiedliwości, ogłosił także decyzję o wystąpieniu do Niemiec o odszkodowania za straty Polski poniesione w czasie wojny i okupacji.

- Rezygnacja z tych uzasadnionych roszczeń byłaby przejawem chorobliwego kompleksu niższości, który z natury rzeczy nie może być dobrą podstawą polityki narodowej. To może być tylko podstawa drogi ku nowemu zniewoleniu, nowym stratom - mówił Jarosław Kaczyński. - Okupacja miała charakter zbrodniczy i okrutny. Spowodowała efekty, które w wielu przypadkach trwają do dziś.

W raporcie zaznaczono, że precyzyjne obliczenie skali strat nigdy nie będzie możliwe, bo są one tak znaczne, że wymykają się metodom badawczym. Do tego brakuje wielu danych statystycznych sprzed wojny i z okresu powojennego, a znaczna część dowodów zbrodni była przez okupanta systematycznie niszczone. Jak tłumaczył prezes Kaczyński, suma określona przez raport jest poważna, ale z punktu widzenia Niemiec i wieloletniego spłacania tego typu odszkodowań, realistyczna i do udźwignięcia przez niemiecką gospodarkę.

W dokumencie znalazł się, między innymi, fragment poświęcony zniszczeniom Wielunia.

4 mln 881 tys.

na tyle roboczolet została podliczona przymusowa praca ponad 2 mln Polaków wywiezionych na roboty do Niemiec

5 mln 200 tys.

śmierci tylu obywateli Polski dotyczą wylczenia w raporcie

19 mld 310 mln. zł

na tyle wyceniono straty związane ze zrabowaniem lub zniszczeniem dzieł sztuki, zniszczeniem zabytków architektury

znieśli Wielunia. Bilans strat miasta opisał wieluniński historyk prof. Stanisław Tadeusz Olejnik. Zombardowane 1 września 1939 r. nad ranem miasto zostało zniszczone w 75 procentach, utraciło cenne budowle i wiele innych dóbr kultury. Szacuje się, że zginęło 127 osób. W tomie trzecim raportu jest rozdział poświęcony naszemu województwu. To zestawienie miejscowości, w których Niemcy popełnili zbrodnie na ludności cywilnej oraz liczba ofiar. Jak tłumaczą autorzy raportu, ta liczba jest niedoszacowana, ale i tak skala eksterminacji ludności Polski była gigantyczna. Męczeńską śmierć ponieśli obywatele II Rzeczypospolitej, którzy zginęli w czasie pojedynczych mordów, masowych roz-

strzeliwań, w pacyfikacjach wsi, jako ofiary więziennych mordów i publicznych egzekucji. Okupanci stosowali odpowiedzialność zbiorową, dokonując egzekucji zakładników. Przedstawiona lista liczy w sumie dziewięć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt trzy zidentyfikowane miejscowości.

3 października Zbigniew Rau, minister spraw zagranicznych Polski, podpisał notę dyplomatyczną, która została przekazana Ministerstwu Spraw Zagranicznych w Berlinie. Wyraża ona przekonanie, że strony powinny podjąć niezwłoczne działania zmierzające do uregulowania kwestii następstw agresji i okupacji niemieckiej w latach 1939-1945.

- Okupacja miała charakter zbrodniczy i okrutny. Spowodowała efekty, które w wielu przypadkach trwają do dziś - mówił podczas prezentacji raportu Jarosław Kaczyński, prezes Prawa i Sprawiedliwości

W raporcie dotyczącym strat Polski znalazł się fragment poświęcony zniszczeniom Wielunia. 1 września 1939 r. miasto zostało zniszczone w 75 procentach

Fundusze Europejskie dla łódzkiego na finiszu

- Rozpoczynamy ostatni etap oficjalnych negocjacji z Komisją Europejską dotyczących programu Fundusze Europejskie dla łódzkiego - poinformował podczas październikowej sesji Sejmiku Województwa łódzkiego marszałek Grzegorz Schreiber.

Przygotowany projekt dokumentu został przyjęty dzień przed sesją na posiedzeniu Zarządu Województwa łódzkiego. Zakończony etap prac został poprzedzony negocjacjami prowadzonymi na poziomie rządowym i na poziomie Komisji Europejskiej.

Podczas jednego z ostatnich spotkań, Emma Toledano Laredo, dyrektor ds. polityki regionalnej w Komisji Europejskiej, mówiła, że choć okoliczności

negocjacji były trudne, to udało się podjąć zgodnie z ustalonym scenariuszem. - To najbardziej złożone z wyzwań, podkreślamy jednak pozytywne przykłady płynące z państwa regionu. Wiem, że mogą państwo stanowić wzór dla innych, np. w dziedzinie transportu publicznego. Pomimo różnych problemów, pomimo depopulacji, wciąż stanowicie atrakcyjną aglomerację, także dzięki dobrze rozwiniętemu systemowi

transportu publicznego - powiedział dyrektor.

Aby program odzwierciedlał potrzeby i oczekiwania mieszkańców regionu, przeprowadzone zostały szeroko zakrojone konsultacje społeczne, do których zaproszeni zostali przedstawiciele różnych środowisk: jednostek samorządu terytorialnego, świata biznesu, organizacji pozarządowych, naukowców. - Zależało nam na tym, żeby do tego

etapu prac włączyć jak najszerszą grupę mieszkańców łódzkiego - mówił marszałek Schreiber.

Do propozycji zmian zgłoszonych zostało ponad 1400 uwag. Większość została uwzględniona w programie.

Fundusze Europejskie dla łódzkiego 2027 to dokument, który określa strategię wykorzystania środków unijnych w województwie łódzkim na lata 2021-2027. Środki unijne zo-

staną skierowane na wsparcie m.in.: działalności badawczo-rozwojowej, inwestycji w małe i średnie przedsiębiorstwa, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, zrównoważonego transportu czy adaptacji do zmian klimatu.

Województwo łódzkie będzie dysponowało w latach 2021-2027 kwotą ponad 2,7 mld euro.

BG

Ryneczki się przyjęły, bo prosto od rolnika to smacznie i zdrowo

Oba ryneczki są otwarte w każdą sobotę

Ryneczek Marszałkowski przy ul. Drewnowskiej 75 [wejście od ul. Piwnej] w godz. 8-14

Ryneczek Wojewódzki przy Porcie Łódź w godz. 10-15

Ryneczki cieszą się dużym zainteresowaniem łodzian

Tłumy klientów szturmują w soboty Ryneczek Marszałkowski i Ryneczek Wojewódzki w Łodzi. Zadowoleni są i sprzedający, i ich klienci. Pierwsi dostali do dyspozycji bezpłatne miejsca handlu i możliwość dotarcia do nowego grona odbiorców, drudzy - szansę na zakup świetnych towarów prosto od producentów.

Oferta ryneczków jest imponująca. Świeże warzywa i owoce, pięknie pachnące pieczywo, smakowicie wyglądające sery i inne produkty mleczne, kuszące zapachem i wyglądem wędliny, bogaty wybór miodów, nawet gotowe dania.

Natalia Pawlak z Boczków Chełmońskich w powiecie łowickim przyjeżdża na Ryneczek Marszałkowski przy ul. Drewnowskiej. Przywozi wyhodowane we własnym gospodarstwie warzywa. Idą jak woda.

- Długo czekaliśmy na to, aby otworzyć się na szersze grono odbiorców. Ten rynek w końcu dał nam taką możliwość. To ściśle centrum Łodzi, dlatego liczyłam, że będzie tu duży ruch. I nie zawiodłam się - opowiada pani Natalia.

Ryneczki zadebiutowały 1 października. To pomysł Grzegorza Schreibera, marszałka województwa łódzkiego, na to, jak skutecznie wykorzystać

wprowadzone na początku roku przez rząd Prawa i Sprawiedliwości ułatwienia dla rolniczej sprzedaży detalicznej.

- Podczas moich spotkań z rolnikami w różnych częściach województwa słyshałem o braku możliwości przyjechania do Łodzi i handlowania bez potrzeby zatrudniania pośredników - mówi marszałek Grzegorz Schreiber. - Z drugiej strony docierały do mnie sygnały od mieszkańców Łodzi, którzy chcieli w swoim mieście przyjść na ryneczek i kupować towary dobrej jakości bezpośrednio od producentów. Połączyliśmy więc potrzeby rolników i mieszkańców Łodzi.

Ryneczki zostały przygotowane we współpracy Urzędu Marszałkowskiego z Łódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach, Portem Łódź oraz Łódzką Agencją Rozwoju Regionalnego. Łódź jest pierwszym

miastem wojewódzkim w Polsce, gdzie takie miejsca handlu powstały. Można na nich zrobić praktycznie kompletne zakupy.

- Mamy chleb wiejski, ciasta drożdżowe i ciastka żytnie - wylicza Michał Strzelczyk z Gminy Dłutów, który ma stoisko na Ryneczku Wojewódzkim przy Porcie Łódź.

Ale na ryneczkach są nie tylko rolnicy. Można tam spotkać renomowanych sprzedawców, którzy są laureatami prestiżowych nagród. Aleksandra Kowalska z Główna, z wykształcenia farmaceutka, od kilkunastu lat zajmuje się lepieniem pierogów. Bazuje na przepisach przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Jej pierogi z kaszą gryczaną i grzybami zostały w tym roku nagrodzone „Tygielkiem smaków” w Wojewódzkim Konkursie Produktów Tradycyjnych.

- Znajomi od dawna mówili, że gotuję tak świetnie, iż powinnam założyć restaurację - opowiada pani Aleksandra. - Dzięki tym stoiskom możemy dotrzeć bezpośrednio do klientów, opowiedzieć o naszych produktach, w jaki sposób powstają. Świetna inicjatywa Urzędu Marszałkowskiego.

Dużym powodzeniem cieszą się również syropy i dżemy naturalne z Dmosina w powiecie brzezińskim. - Wybraliśmy rynek przy Drewnowskiej, bo trudno o lepszą lokalizację niż centrum Łodzi - mówi Łukasz Cyroń, producent soków.

Z kolei jako atut Ryneczku Wojewódzkiego przy Porcie Łódź rolnicy wy-

mieniają bliskość trasy ekspresowej S14. Na obu ryneczkach ważna jest możliwość podjechania samochodem pod samo stoisko, co ułatwia rozładunek.

Zadowoleni są też kupujący. Podczas otwarcia 1 października Adrian Sykut opuszczał stoiska przy ul. Drewnowskiej z pełnymi siatkami warzyw i owoców. - Jest zdrowo i smacznie. Tylko tu mogę kupić żywność dobrej jakości z pierwszej ręki - mówił.

- Świetne produkty, duży wybór, a w dodatku mamy blisko - zachwala Tomasz Kwiatkowski, który na Ryneczek Wojewódzki w Porcie Łódź przyjechał z Pabianic.

MM

Długo czekaliśmy, aby otworzyć się na szersze grono odbiorców. Ten rynek w końcu dał nam taką możliwość - mówi Natalia Pawlak z Boczków Chełmońskich w powiecie łowickim, przyjeżdżająca na Ryneczek Marszałkowski przy ul. Drewnowskiej

Ryneczki powstały z inicjatywy Grzegorza Schreibera, marszałka województwa łódzkiego

Mieszkańcy Łodzi, ale i innych miast, dostali możliwość zakupu zdrowej żywności prosto od rolników

Ważne wsparcie dla strażaków

Uroczysta zbiórka części jednostek, które otrzymały dotacje została zorganizowana przed strażnicą OSP Rąbień

Podczas wręczenia strażakom symbolicznych czeków marszałkowi Grzegorzowi Schreiberowi towarzyszyli poseł Prawa i Sprawiedliwości Piotr Polak i radna wojewódzka Dorota Więckowska

Nowe agregaty, pompy, węże, radiostacje, kamery termowizyjne, odzież bojowa - to sprzęt, jaki w tym roku trafi do 156 jednostek OSP. Samorząd Województwa Łódzkiego przekazał na ten cel 3 miliony złotych.

- Chcemy być bliżej was, chcemy, żebyście wiedzieli, że macie w nas partnera - podkreślił Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego, podczas spotkania z przedstawicielami 27 jednostek OSP spośród 156, które otrzymały wsparcie.

Marszałek spotkał się ze strażakami we wrześniu w siedzibie OSP Rąbień w powiecie zgierskim. Konkurs „Zwiększenie potencjału ratowniczego ochotniczych straży pożarnych województwa łódzkiego” został ogłoszony w połowie roku. Miał na celu doposażenie tych jednostek, które oddały swój sprzęt strażakom z Ukrainy. Zainteresowanie było tak duże, że Sejmik WŁ podwoił kwotę dotacji z 1,5 do 3 mln zł. Wnioski złożyło 385 straży. Po raz pierwszy jednostki same aplikowały o pieniądze. Do tej pory robiły to tylko za pośrednictwem gmin.

- Doceniamy strażę, które w obliczu największego zagrożenia potrafią się dzielić z innymi. Wy wspieracie druhów z Ukrainy, my wspieramy

was - mówił podczas uroczystego apelu w Rąbieniu marszałek Grzegorz Schreiber.

Dotacje sięgają 20 tys. zł. To pieniądze na konkretne wyposażenie wskazane przez daną jednostkę. OSP Kalinowa z powiatu sieradzkiego chce kupić specjalistyczną odzież bojową i agregat prądotwórczy.

- Brakuje nam tego sprzętu. Porządny agregat w trudnych sytuacjach, jak wichury i inne kłęski żywiołowe, sprawi, że będziemy mogli skutecznie pomóc mieszkańcom - mówi Dariusz Mikołajczyk, prezes OSP Kalinowa.

Z kolei OSP Sieradz za 20 tys. zł będzie kupować zestaw podpór stabilizujących do zabezpieczenia pojazdów podczas wypadków drogowych. - Jesteśmy w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym i często jeździmy do wypadków, to prawie połowa naszych wszystkich wyjazdów w roku - tłumaczy Robert Tworek, prezes jednostki.

KW

Dotacje dla jednostek OSP sięgają 20 tys. złotych

Łódzkie zaprasza na wyjątkowe forum

Inspirujące dyskusje, wybitni prelegenci ze świata biznesu i nauki, przedstawiciele największych firm. Przed nami piętnasta edycja Europejskiego Forum Gospodarczego - Łódzkie 2022.

Jedno z największych wydarzeń gospodarczych w Polsce potrwa od 14 do 16 grudnia w hotelu VH Andel's Łódź. Tematem przewodnim tegorocznej, jubileuszowej edycji EFG będzie biznes w erze innowacji. Dlaczego? Bo podniesienie innowacyjności naszej gospodarki to jedno z kluczowych zagadnień, z którymi polskie firmy będą się musiały zmierzyć w najbliższych latach. Podczas EFG poruszonych zostanie wiele tematów dedykowanych wyzwaniom, przed którymi stoją przedsiębiorcy, szczególnie w kontekście rozwoju technologii

cyfrowych. To niezwykle ważne, gdy wciąż zmagamy się z postpandemiczną rzeczywistością i kryzysem energetycznym spowodowanym napaścią Rosji na Ukrainę oraz konsekwencjami wojny na wschodzie Europy.

- Nie warto wyważać otwartych drzwi. Na Europejskim Forum Gospodarczym nowe rozwiązania podajemy na tacy. Wystarczy otworzyć się na nowe myślenie w biznesie - zachęca Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego.

Wśród prelegentów pojawią się eksperci z całego świata, w tym

członkowie grupy politycznej Europejskiego Komitetu Regionów - Europejskich Konserwatyistów i Reformatorów, ponad 60 eurodeputowanych z 15 krajów Unii Europejskiej. Będzie okazja dowiedzieć się więcej o innowacyjności i konkurencyjności firm z sektora MŚP, podyskutować o możliwościach podwyższenia poziomu handlu zagranicznego, pozyskać informacje na temat nowych rynków zbytu. Nie zabraknie tematów wykorzystania i rozwoju innowacyjnych technologii oraz nowoczesnych sposobów zarządzania firmą.

Podczas Forum już tradycyjnie poznamy laureatów Nagrody Gospodarczej Województwa Łódzkiego „Biznes na PLUS”. Nagroda zostanie przyznana w siedmiu kategoriach: Biznes na PLUS - Nagroda Zarządu Województwa Łódzkiego, Debiut Roku, Sukcesja z sukcesem, Łódzkie zaprogramowane na przyszłość, Międzynarodowy sukces, Świadomi w biznesie - Nagroda Publiczności. Wręczenie prestiżowych wyróżnień - 15 grudnia podczas uroczystej gali

Europejskie Forum Gospodarcze na stałe wpisało się do kalendarza najważniejszych imprez gospodarczych w kraju. Jest przestrzenią do nawiązywania kontaktów biznesowych, pozyskiwania klientów, miejscem wymiany opinii i doświadczeń. Forum to wydarzenie, gdzie promuje się innowacje w biznesie oraz integruje środowiska gospodarcze, naukowe, samorządowe i rządowe.

W tym roku EFG odbywać się będzie w formie hybrydowej - tradycyjne, stacjonarne obrady połączone z transmisją online. Wydarzenie organizowane jest w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a udział w nim jest bezpłatny.

Rejestracja dostępna jest pod adresem: www.forum.lodzkie.pl
Partner główny: Regionalny Fundusz Rozwoju Województwa Łódzkiego.

Odpooczynek od koszmaru wojny

Dwa tygodnie dobrej zabawy oraz wytchnienia od traumatycznych myśli lub wspomnień. Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego zorganizował letni wypoczynek dla dwustu dzieci z Ukrainy. W Dobieszowie pod Łodzią wypoczywały te, które do Polski przyjechały zaraz po wybuchu wojny. W Spale spędziły kolonie dzieci z obwodów partnerskich Województwa Łódzkiego w Ukrainie: winnickiego, odeskiego i wołyńskiego.

Jedną z najbardziej wzruszających chwil było wspólne świętowanie Dnia Niepodległości Ukrainy. 24 sierpnia dzieci i ich opiekunów odwiedził Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego

kowskiego WŁ. W Spale powitał je Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego.

Grupa dzieci, które do Polski przyjechały zaraz po wybuchu wojny, wypoczywała w Dobieszowie pod Łodzią. Program obu obozów był wypełniony po brzegi atrakcjami: zajęciami sportowymi, artystycznymi, wycieczkami po Łódzkiem. Wszystko po to, aby ukraińskie dzieci zapomniały o koszmarze wojny, którego doświadczyły. Cel został osiągnięty. Gdy marszałek Grze-

gorz Schreiber odwiedzał kolonistów w Dobieszowie i Spale, uśmiechy nie schodziły im z twarzy.

- Dzieci czują się tu bezpieczne, choć na początku bały się przelatujących samolotów. Ciężko było im zrozumieć, że nie będą zrzucać bomb - mówiła Olena Gudzenko, tłumaczka z Ukrainy.

Jedną z najbardziej wzruszających chwil było wspólne świętowanie Dnia Niepodległości Ukrainy. 24 sierpnia dzieci i ich opiekunów odwiedzili Grzegorz Schreiber, marszałek wo-

jewództwa łódzkiego oraz Ewa Wędrowska, radna Sejmiku. Był ukraiński hymn, były prezenty, rozmowy i życzenia oraz wzruszający program artystyczny przygotowany przez kolonistów.

- Wszystkie te wspaniałe występy sprowadzały się do marzenia o powrocie do wolnej Ukrainy. Dziękiuję za okazanie waszych uczuć, z całego serca życzę, żebyście mogli wrócić do swoich domów, do waszych bliskich - mówił marszałek Grzegorz Schreiber.

KW

Roman mieszka we Włodzimierzu Wołyńskim. Ma 12 lat. Słyszał, jak bomby spadają na jego miasto, na szczęście jemu i jego bliskim nic się nie stało. Ze Spawy codziennie dzwonił do mamy i taty. Opowiadał, co robił, z kim się zaprzyjaźnił, co jadł. Daria jest z Winnicy. Rosyjskie bomby zniszczyły centrum miasta, ale jej dom ocalał. W Spale bardzo jej się podobało.

- Gramy w piłkę, odpoczywamy, ćwiczymy, poznajemy nowych ludzi - opowiadała piętnastolatka. Tak jak Roman, codziennie rozmawia-

ła z rodzicami. Pytali, co u niej, ale sami nie dzielili się wydarzeniami. Nie chcieli martwić córki.

Daria i Roman to dwoje z setki dzieci z partnerskich obwodów województwa łódzkiego, które w sierpniu spędziły dwa tygodnie w Centralnym Ośrodku Sportu - Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Spale w powiecie tomaszowskim. To tutaj na zlecenie Samorządu Województwa Łódzkiego został zorganizowany obóz sportowo-językowy. Dzieci przyjechały autokarami do Przemyśla, skąd odebrali je pracownicy Urzędu Marszał-

Wśród wypoczywających w Spale była grupa akrobatyczna spod Odessy. Młodzi sportowcy dali imponujący pokaz podczas Dnia Niepodległości Ukrainy

Samorząd Województwa Łódzkiego zapewnił dzieciom pobyt oraz dojazd. Były też prezenty dla uczestników kolonii: paczki pierwszego dnia, a także plecaki z wyprawką szkolną na pożegnanie

Podczas kolonii ukraińskie dzieci miały zapomnieć o koszmarze wojny, którego doświadczyły. Cel został osiągnięty, o czym świadczą uśmiechy kolonistów

Tak powstają kulinarne wizytówki naszego regionu

We wrześniu poznaliśmy laureatów Wojewódzkiego Konkursu Produktów Tradycyjnych „Tygiel Smaków 2022”

To, co zgłosili do konkursu producenci tradycyjnej żywności z naszego regionu, pieściło zmysły: smaku, wzorku, wężchu. Jury po burzliwych obradach zdecydowało, że główną nagrodę, czyli tytuł i statuetkę „Tygiel Smaków”, zdobywa baleron sezonowany z Zaborowa przygotowany przez Zakład Przetwórstwa Mięsnego Daniela Czapnika z powiatu tomaszowskiego.

- To produkt dojrzewający, czyli przygotowany według najstarszej metody konserwacji polegającej wyłącznie na zasoleniu mięsa. Żeby był dobry, wystarcza mu około dwunastu tygodni, ale potem z każdym dniem nabiera smaku i jakości. Ten, który prezentowaliśmy dziś, dojrzewał sześć i pół miesiąca - zdradza Daniel Czapnik.

Dla jego firmy to już drugi „Tygiel Smaków”. W roku 2013 statuetkę zdobyła wędzonka. Z kolei w roku 2011 „Tygielkiem Smaków” została nagrodzona szynka cygańska wędzona na gorąco. To jeden z dowodów na to, że producenci tradycyjnej żywności z naszego województwa nieustannie się rozwijają - podnoszą jakość produktów i poszerzają swoją ofertę.

Wojewódzki Konkurs Produktów Tradycyjnych „Tygiel Smaków” po raz trzynasty zorganizował Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. Był częścią XV Międzynarodowych Targów Żywności Ekologicznej i Naturalnej NATURA FOOD w Atlas Arenie w Łodzi. Patronat honorowy nad targami objął Grzegorz Schreiber, marsza-

łek województwa łódzkiego. W tym roku o prestiżowy tytuł rywalizowało 28 producentów, którzy zgłosili 39 produktów w 7 kategoriach. Produkty oceniała komisja konkursowa. Jurorzy brali pod uwagę walory smakowe, ale punkty przyznawali także za pierwsze wrażenie, czyli wygląd, sposób prezentacji, opakowanie. Premiowany był opis produktu, zwłaszcza to, czy jest nazwą historyczną, ludową lub regionalną. Jury analizowało również skład - tu liczyło się, czy produkt wytwarzany jest z wykorzystaniem lokalnych surowców.

Samorząd Województwa Łódzkiego reprezentował podczas konkursu Andrzej Górczyński, członek Zarządu WŁ.

AA

Celem konkursu „Tygiel Smaków” jest promocja produktów regionalnych z Łódzkiego, wytwarzanych tradycyjnymi metodami, często z pokolenia na pokolenie.

Chodzi także o propagowanie wiedzy o żywności wysokiej jakości z województwa łódzkiego i wyszukiwanie lokalnych przysmaków, które mogłyby stać się kulinarną wizytówką województwa. Efektem konkursu jest wzmocnienie pozycji rynkowej produktów tradycyjnych i zainteresowanie nimi konsumentów, a w rezultacie doprowadzenie do powstania rynku produktów wysokiej jakości.

O randze i poziomie konkursu świadczy to, że w przeszłości nagradzane wyroby i potrawy trafiły później na Listę Produktów Tradycyjnych Województwa Łódzkiego prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Tak było chociażby z sokiem pomidorowym z Kałęczewa firmy Wiatrowy Sad Grażyny Wiatr nagrodzonym „Tygłem Smaków” w roku 2015. Ale bywało też, że produkty zgłoszone do konkursu były na tej liście już wcześniej, jak na przykład kiełbasa felinowska firmy Przetwórstwo Mięsno-Wędliniarskie Jacek Podgórnjak, nagrodzona w roku 2017 „Tygielkiem Smaków” w kategorii produktów mięsnych. Przypomnijmy, że Lista Produktów Tradycyjnych Województwa Łódzkiego liczy już ponad 150 pozycji.

„Tygielki Smaków”, czyli nagrody w poszczególnych kategoriach konkursowych, zdobyły:

- kiełbasa krakowska sucha - firmy Ar-Kos z powiatu brzezińskiego - kategoria mięso świeże oraz produkty mięsne
- konfitura z alicy - Czesława Maszczyka z powiatu piotrkowskiego - kategoria orzechy, nasiona, zboża, warzywa i owoce
- chleb żytni z kozieradką - PPHU Agnieszka Gajda-Sokołowska z powiatu pabianickiego - kategoria wyroby piekarnicze i cukiernicze
- pierogi z kaszą gryczaną i grzybami - firmy Kowal Aleksandry Kowalskiej z powiatu zgierskiego - kategoria gotowe dania i przyprawy
- kwas chlebowy z żurawiną - firmy EKO-NATURA Agnieszki Dadasz i Pawła Oleszczaka z powiatu łaskiego - kategoria napoje
- twaróg - firmy Rarytasy od Zawiasy z powiatu sieradzkiego - kategoria sery i inne produkty mleczne
- miód koniczynowo-lipowy Pasieki Boży Dar Adama Wikłaka z Łodzi - kategoria inne produkty, w tym: oleje i tłuszcze, miody, produkty rybactwa, ryby itp.

Aleksandra Kowalska, firma Kowal

Stoisko firmy Eko-Natura

Stoisko firmy Ar-Kos

Główną nagrodę konkursu, czyli „Tygiel Smaków” odebrał Daniel Czapnik, właściciel Zakładu Przetwórstwa Mięsnego z powiatu tomaszowskiego za baleron sezonowany z Zaborowa

Stoisko Pasieki Boży Dar Adama Wikłaka

Stoisko PPHU Agnieszka Gajda-Sokołowska

Czesław Maszczyk

Stoisko firmy Rarytasy od Zawiasy

Bezpieczniej na dworcach w powiecie zgierskim

Investycja zdecydowanie poprawi komfort podróżowania koleją

Trwa budowa kładek nad torami na dworcach w Strykowie i Głownie. Inwestycję realizuje PKP PLK dzięki dofinansowaniu z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

Prace w Strykowie i Głownie to część dużego projektu nazwanego „Budowa zintegrowanych węzłów multimodalnych wraz z budową i przebudową przystanków kolejowych na terenie województwa łódzkiego”. Jego wartość wynosi ponad 50 mln zł. Ponad 34 mln zł to dofinansowanie przyznane przez samorząd województwa z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Inwestycja zdecydowanie poprawi komfort podróżowania koleją. Powstaną perony i prowadzące do nich pochylnie, będą dobrze oznakowane miejsca postojowe dla samochodów osobowych, między innymi przystosowane dla osób niepełnosprawnych, chodniki oraz wiaty rowerowe. Prace w ramach projektu są prowadzone nie tylko w powiecie zgierskim, ale również w Zduńskiej Woli i Pa-

bianicach. W ostatnim z tych miast powstaje przystanek osobowy Pabianice Północ.

- Inwestycja jest elementem naszej walki z wykluczeniem komunikacyjnym - mówi Alicja Antczak, radna klubu Prawa i Sprawiedliwości w Sejmiku Województwa Łódzkiego. - Umożliwi to bowiem skoordynowanie przewozów kolejowych z innymi środkami transportu.

MM

Okiem radnej

Alicja Antczak
radna klubu Prawa i Sprawiedliwości
w Sejmiku Województwa Łódzkiego:

- Cieszę się z tej inwestycji, bo od dawna o nią zabiegałam. Kładki poprawią bezpieczeństwo w okolicach dworca i komfort pasażerów. Zadbaliśmy również o osoby niepełnosprawne, bo kładki zostaną wyposażone w windy, dzięki czemu będzie można przedostać się na drugą stronę.

Sześć kul wyciągniętych z bocianiego skrzydła

Artur Paul, mieszkaniec gminy Żychlin, prowadzi azyl dla bocianów. Jest ekspertem od ratowania tych potężnych ptaków, znanym w Polsce i poza granicami kraju.

Pierwszy był Lucjan. Został postrzelony z wiatrówki. Chcąc pomóc rannemu ptakowi, Artur Paul zapukał do wielu drzwi. Wszędzie słyszał, że ptak jest do uspienia. Pomogli dopiero w warszawskim zoo. Po wykonaniu prześwietlenia okazało się, że w ciele bociana jest śrut. Sprawa została zgłoszona na policję, ale winnego nie udało

się ustalić. Lucjan zamieszkał u pana Artura i wkrótce znalazł tu partnerkę. Lucynkę. Też została postrzelona. W jej ciele tkwiło aż sześć kul.

Para bocianów była impulsem do utworzenia stowarzyszenia „Pomagamy bocianom”. Z czasem do Żychlina zaczęły trafiać bociany z okolic, a gdy o stowarzyszeniu zrobiło

się głośno, rozdzwoniły się telefony z całej Polski. Artur Paul odbiera ich kilkadziesiąt dziennie. Nie ma oczywiście możliwości dotarcia w każdy zakątek kraju, ale jest ekspertem, który udziela wskazówek i znajduje partnerów mogących zająć się zwierzęciem.

Bociany potrzebują pomocy, bo często są ofiarami okrucieństwa człowieka, ale ich największym wrogiem są linie wysokiego napięcia. Bywa, że słup nie wytrzyma ciężaru gniazda, do którego bociany regularnie znoszą ściółkę. Po kilku latach takich zabiegów gniazdo może ważyć nawet tonę. Część młodych bocianów jest wyrzucana z gniazda w wyniku selekcji dokonywanej przez rodziców.

- Jednym z największych wydarzeń było wyklucie się bociana, który stracił rodziców - opowiada pan Artur. - W okresie lęgowym dorosły bocian

zabił się o linię wysokiego napięcia. W gnieździe zostało jajo. Zabrałem je do inkubatora.

Oczekiwanie na pisklę trwało siedem dni. W tym czasie trzeba było utrzymywać ciepło i wilgotność. Pisklę wyklute w domowych warunkach wzbudziło zainteresowanie nawet za granicą. Niemieckie stowarzyszenie zajmujące się rehabilitacją zwierząt poprosiło o konsultację, bo chów bez specjalistycznego sprzętu należy do rzadkości.

- Mieliliśmy w zasadzie tylko chusteczki i termometr za dziesięć złotych - opowiada Artur Paul.

Podczas sezonu w azylu przebywa nawet 40 bocianów. Jesienią te, które mogą używać skrzydeł, odlatują do ciepłych krajów.

- Jest satysfakcja, że udało się im pomóc, że gdyby do nas nie trafiły,

prawdopodobnie zginęłyby gdzieś w męczarniach - mówi pan Artur. - Ale odloty kojarzą się też z końcem lata, a ja nie lubię okresu jesienno-zimowego. Zimą odliczam dni do powrotu bocianów.

MM

W sezonie w azylu Artura Paula rezyduje nawet czterdzieści bocianów

W podziękę za tegoroczny plon

Kolorowe wieńce z tegorocznych zbóż, kwiatów, owoców i ziół, chrupiący chleb i złocisty miód od pszczelarzy z całego Łódzkiego były symbolami Dożynek Wojewódzkich w Radomsku. Przypominamy to rolnicze święto, żeby trochę ożywić barwami jesienną szarugę.

- Każdy rok jest trudny, ale w tym roku w sposób wyjątkowy odczuwamy konsekwencje pandemii oraz wojny w Ukrainie. To takie momenty w dziejach ojczyzny, które wymagają solidarności. Potrzebujemy tej

solidarności, żebyśmy potrafili współdziałać - mówił Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego, zwracając się do rolników podczas ceremoniału dożynkowego.

Dożynki wojewódzkie rozpoczęła dziękiżenna msza w kościele pod wezwaniem św. Jadwigi Królowej. Odprawił ją ks. arcybiskup Wacław Depo, metropolita częstochowski. W tradycyjnym ceremoniale dożynkowym uczestniczył cały Zarząd Województwa Łódzkie-

go, czyli wicemarszałkowie Piotr Adamczyk i Zbigniew Ziemia oraz członkowie zarządu: Robert Baryła i Andrzej Górczyński. Był również Janusz Wojciechowski, europejski komisarz ds. rolnictwa, parlamentarzyści, radni wojewódzcy z Iwoną Koperską, przewodniczącą Sejmiku na czele, władze Radomska i powiatu radomszczańskiego oraz samorządowcy z całego województwa. Starostami dożynek byli Roma Kluska i Emil Krakowski, gospodarze z powiatu radomszczańskiego.

Później uczestnicy uroczystości przeszli w barwnym korowodzie do parku Solidarności w Radomsku, gdzie trwał festyn dożynkowy. Na mieszkańców województwa czekało ponad 120 stoisk kół gospodyń wiejskich. Swoje stoiska mieli też pszczelarze, bo podczas dożynek obchodziliśmy XX Wojewódzki Dzień Pszczelarza. Była strefa zabaw dla dzieci i strefa militarna. W pobliżu sceny stanął również Mobilny Wirtualny Teatr Historii.

Emocji dostarczyły rozstrzygnięcia dożynkowych konkursów - kulinarnego „Łódzkie smakuje” (wyniki w ramce) oraz na „Najpiękniejszy Wieniec Województwa Łódzkiego”. Pierwsze miejsce zajęło KGW Kogel Mogel z Raj-

ska Małego w pow. piotrkowskim, drugie - Stowarzyszenie Dla Naszej Wsi Wicie z gm. Kocierzew w pow. łowickim, a trzecie - KGW w Chórkach z gm. Grabów w pow. łęczyckim. Poznaliśmy także laureatów konkursu „Sołtys na plus”.

Dożynki Województwa Łódzkiego były także sporą dawką znakomitej muzyki. Jako pierwsi na scenie zaprezentowali się artyści ludowi: zespoły Ciebiałdowanie, Piliczenie oraz Bałdrzychowanie. Później przyszedł czas na gwiazdy - publiczność

bawiła się przy przebojach zespołów Turnioki i Feel, a także Dawida Kwiatkowskiego i Raya Wilsona. KW

Uroczystości obrzędowe rozpoczął marszałek Grzegorz Schreiber - gospodarz dożynek, od pokrojenia chleba upieczonego z tegorocznych zbóż

Zwycięzcy konkursu „Łódzkie smakuje”

Kategoria wytrawne smaki Łódzkiego

1. miejsce - Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Woli Mąkolskiej (pow. zgierski) - za śliwkę schabem otuloną w duet z kluchami złączoną
2. miejsce - KGW w Kędziorkach „Zakręcenii” (pow. brzeziński) - za kędziorkowską zachciewajko-zalewajkę
3. miejsce - Polsko-Ukraińskie KGW Łódź-Byszewy (pow. łódzki wschodni) - za rybę faszzerowaną

Wyróżnienia:

KGW w Sikucinie (pow. zduńskowolski) - za kluski kładzone ze skwarkami z boczku z zasmażaną lebiądą i karmelizowaną śmietaną

KGW w Niedyszynie (pow. bełchatowski) - za pierogi z komosą białą i serem

Kategoria słodkie smaki Łódzkiego

1. miejsce - KGW w Pniewie (pow. kutnowski) - za tradycyjnego jeża wśród darów lasu
2. miejsce - KGW w Nowym Jasieniu Jasienianki (pow. tomaszowski) - za jasieniotkę
3. miejsce - KGW z Kolonii Myśliwczów (pow. radomszczański) - za kozicką z Myśliwczowa

Wyróżnienia:

KGW Zdunianki (pow. łowicki) - za tradycyjny sernik na bazie sera twarogowego

KGW Górczynianki (pow. łaski) - za tartę z konfiturą

O kulinaria zadbały koła gospodyń wiejskich i jak panie z KGW gminy Zduny, z uśmiechem zachęcały do ich skosztowania

KGW Pniewo z powiatu kutnowskiego – zwycięzcy konkursu „Łódzkie smakuje” w kategorii słodkie smaki Łódzkiego. Nagrodę wręczał członek Zarządu WŁ Robert Baryła

Gwiazdami dożynek byli:

Dawid Kwiatkowski...

...Ray Wilson...

...oraz zespół Feel

Wśród gości marszałka Grzegorza Schreibera był Janusz Wojciechowski, europoseł Prawa i Sprawiedliwości, europejski komisarz ds. spraw rolnictwa i rozwoju wsi

W dożynkach wzięli udział, między innymi, postawie Prawa i Sprawiedliwości: [od prawej] marszałek senior Antoni Macierewicz, Anna Milczanowska, Robert Telus

Wieniec przygotowany przez Stowarzyszenie dla Naszej Wsi Wicie z gminy Kocierzew w powiecie łowickim zajął drugie miejsce w dożynkowym konkursie

Panie z KGW Zdunianki w powiecie łowickim dostały wyróżnienie w konkursie „Łódzkie smakuje” - kategoria słodkie smaki Łódzkiego - za tradycyjny sernik na bazie sera twarogowego

Barbara Lenart z sołectwa Niesuzków [gm. Stryków] została laureatką konkursu Sołtys Plus. Wyróżnienie oraz nagrodę – podkaszarkę, odebrała z rąk Zbigniewa Linkowskiego, wiceprzewodniczącego Sejmiku WŁ.

Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich z Woli Makolskiej [powiat zgierski] zwyciężyło w konkursie „Łódzkie smakuje” w kategorii wytrawne smaki Łódzkiego. Gratulacje składali, między innymi Iwona Koperska, przewodnicząca Sejmiku WŁ, oraz marszałek Grzegorz Schreiber

Nagrodę za piękny wieniec dożynkowy wręczał mieszkańcom Wić przewodniczący klubu Prawa i Sprawiedliwości w Sejmiku Waldemar Wojciechowski

Stoisko i pyszności przygotowane przez KGW z Osieka w powiecie łowickim

Wyróżnienie dla przyrodniczej perły województwa łódzkiego

Pałac w Nieborowie wybudowano w latach 1690-1697. Jego fundatorem i pierwszym właścicielem był kardynał Michał Stefan Radziejowski. Pałac wielokrotnie zmieniał właścicieli, aż trafił w ręce rodziny Radziwiłłów. To właśnie oni przyczynili się do zbudowania świetności Nieborowa

Zespół pałacowo-ogrodowy w Nieborowie wraz z ogrodem sentymentalnym w pobliskiej Arkadii jako pierwsze w naszym województwie otrzymały specjalny certyfikat dla obszarów, które mają szczególne walory przyrodnicze lub krajobrazowe.

Przyznanie certyfikatów ma służyć promocji najatrakcyjniejszych terenów zielonych. Jest częścią projektu „Województwo Łódzkie Ogrodem Polski”, dzięki któremu nasz region ma szansę jeszcze bardziej się zazielenić.

- Chcemy uczynić Łódzkie województwem ogrodów. Ten program to zachęta do tego, aby w naszych miastach i gminach powstawały enklawy zieleni, żeby zdrowo i przyjemnie nam się mieszało, pracowało oraz odpoczywało - mówi Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego.

Propozycję przyznania certyfikatu może złożyć każdy mieszkaniec województwa. Mogą to zrobić samorządowcy, wóldarze gmin, radni czy instytucje publiczne, właściciele lub zarządcy terenów zielonych. Warunkiem jest, aby były to tereny dostępne dla wszystkich. O tym, które ze zgłoszonych miejsc otrzyma certyfikat, zdecyduje kapituła. Oceni ona walory przyrodnicze lub krajobrazowe oraz znaczenie dla lokalnej społeczności.

Pierwszy certyfikat odebrała z rąk marszałka Grzegorza Schreibera Monika Antczak, kurator Muzeum w Nieborowie i Arkadii. Wyjątkowo urokliwy, zabytkowy zespół pałacowo-ogrodowy w Nieborowie i ogrody w Arkadii to jedno z nielicznych tego typu miejsc w Polsce, które przetrwało zawirowania wojenne i kolejne katastrofy dziejowe.

- Wyróżnienie to przede wszystkim zwrócenie uwagi na zabytki, które są tuż obok nas, które wyróżniają się autentycznością i pierwotną formą koncepcyjną. Niewiele instytucji w Polsce może pochwalić się tego typu obiektem - mówi Monika Antczak. - Certyfikat wyróżnia nie tylko muzeum, ale cały region na tle kraju i Europy.

Jak dodaje dyrektor Antczak, ten rok jest szczególnie ważny dla Nieborowa i Arkadii. W kwietniu oba ogrody zostały wpisane na prestiżową listę Europejskiego Szlaku Ogrodów Historycznych, który zawiązał się pod auspicjami Rady Europy.

BG

Park wokół pałacu stanowi jeden z nielicznych w Polsce przykładów ogrodu w stylu francuskim. Zaprojektowany został pod koniec XVII w. prawdopodobnie przez Tylmana z Gameren i rozbudowany w latach 70. XVIII wieku przez Szymona Bogumiła Zuga

W nieborowskim ogrodzie można podziwiać m.in. piękne partery kwiatowe i labirynty bukszpanowe, szeroką aleję lipową z trawnikiem dywanowym wytyczoną na osi założenia pałacowego

Założony przez Helenę Radziwiłłową park romantyczny w Arkadii

W nocy całkiem fajnie gra się w piłkę

Zacięta walka i świetna zabawa. W Świnicach Warckich w powiecie łęczyckim rozegrany został VI Nocny Turniej Piłki Nożnej. Organizacja imprezy była możliwa dzięki dofinansowaniu z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w ramach konkursu „Wydarzenia Sportowe na Plus”

Nocny turniej wygrała drużyna o wdzięcznej nazwie „Dobre Mor-dy”. W finale pokonała „The Saints” 2:0 i sięgnęła po Puchar Grzegorza Schreibera, marszałka województwa łódzkiego. W zawodach rywalizowało dwanaście drużyn podzielonych na dwie grupy. Trzecie miejsce przypadło ekipie „40+”, która w pojedynku o brąz pokonała „Over Group” 2:1.

W składzie zdobywców trzeciego miejsca występował król strzelców turnieju - Daniel Jasiński, który w tych zmaganiach dziesięciokrotnie pokonywał bramkarzy rywali. Wśród bramkarzy bezkonkurencyjny był Jakub Misiak („Dobre Mor-dy”). Natomiast najlepszym zawodnikiem został Damian Karbowski („Over Group”). Otrzymał statuetkę od LKS Świnice Warckie, organizatora zmagania. Dotacja od samorządu województwa wynosiła 95 tys. zł.

MM

Ekipa Świętych, finaliści turnieju, otrzymała puchar z rąk wiceprzewodniczącego Sejmiku Zbigniewa Linkowskiego, który reprezentował samorząd województwa łódzkiego w tym wydarzeniu

5 mln zł przeznaczył Samorząd Województwa Łódzkiego na projekt Województwo Łódzkie Ogrodem Polski. 3 mln zł to pula dla samorządów na zakładanie lub uatrakcyjnianie przestrzeni zielonych. 2 mln zł zarząd województwa przeznaczył na działania edukacyjne poświęcone popularyzacji przyrody.

Spełniają się marzenia mieszkańców wsi

Aż 10 milionów złotych z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego trafiło w tym roku do sołectw w Łódzkiem.

4 miliony złotych z tej puli zostały przeznaczone na nowy program wsparcia obszarów wiejskich - Infrastruktura Sołecka Plus.

W miejscowości Dobra w gminie Sędziejowice mieszkańcy otrzymali dotację na budowę świetlicy wiejskiej

W niewielkiej miejscowości Dobra w gminie Sędziejowice mieszkańcy marzyli o świetlicy, czyli miejscu, gdzie mogliby się integrować i wspólnie bawić. To marzenie wkrótce się spełni. W Dobrej powstanie nowoczesna kontenerowa świetlica, którą mieszkańcy nazwali „Własny kąt”. Otrzymali na nią 100 tysięcy złotych wsparcia z nowego programu samorządu województwa Łódzkiego Infrastruktura Sołecka Plus.

Dotacja była dla mieszkańców Dobrej dużym zaskoczeniem.

- Gdy usłyszeliśmy, że jest taki program, pomyśleliśmy: znów coś obiecują w Łodzi. Jednak postanowili-

śmy złożyć wniosek, choć bez wiary, że tak małemu sołectwu może się udać. Gdy okazało się, że dostaniemy pieniądze, osłupieliliśmy - opowiada Dorota Mirowska, sołtys Dobrej.

- Do tej pory wspieraliśmy sołectwa grantami na drobne inwestycje. Jednak często słyszałem od państwa, że potrzebne jest również wsparcie obejmujące większe przedsięwzięcia, dlatego zaproponowaliśmy program Infrastruktura Sołecka Plus. To jego pierwsza edycja, a państwo są pierwszymi zwycięzcami programu w powiecie łaskim. Serdecznie gratuluję - mówił Grzegorz Schreiber, marszałek

województwa Łódzkiego, wręczając mieszkańcom Dobrej symboliczny czek.

We wrześniu zwycięzcy pierwszej edycji programu sukcesywnie podpisali umowy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódz-

- Gdy usłyszeliśmy, że jest taki program, pomyśleliśmy: znów coś obiecują w Łodzi. Jednak postanowiliśmy złożyć wniosek, choć bez wiary, że tak małemu sołectwu może się udać. Gdy okazało się, że dostaniemy pieniądze, osłupieliliśmy - opowiada Dorota Mirowska, sołtys Dobrej.

kiego. Sołectwa reprezentowali ich gospodarze, czyli sołtysi.

- To dla mnie bardzo ważne, że mogę spotkać się z państwem osobiście. Po raz pierwszy samorząd

województwa jest tak blisko mieszkańców - mówił Grzegorz Schreiber.

- Ten projekt to bardzo dobry pomysł. Dzięki niemu możemy realizować nasze marzenia. Chcemy wybudować tętnie solankowe, altanę i chodniki, któ-

re połączą te elementy. Chcemy stworzyć strefę relaksu dla mieszkańców. Dążymy do tego, żeby wieś się zmieniała, a ludzie mieli gdzie odpoczywać i integrować się

- mówi Alina Łuczak, sołtys wsi Waliszewice w powiecie sieradzkim.

Na co sołectwa przeznaczą dotacje? Sołectwo Bedlno-Parcel w gminie Bedlno planuje zakup sceny plenerowej. W gminie Dalików z powiatu poddębickiego chcą wybudować ścieżkę edukacyjną i postawić lampy hybrydowe w miejscowości Kontrewers. Sołectwo Bielice w gminie Krośnice zyska nową wiatę, drewniane ławki, lampy solarne i elementy małej architektury. W Piekarach w powiecie łęczyckim wyremontują świetlicę wiejską. W Krobanowie w gminie Zduńska Wola powstanie zielony zakątek pod chmurką.

AA

Infrastruktura Sołecka Plus

To nowy program wsparcia terenów wiejskich finansowany z budżetu Województwa Łódzkiego. Dotacje dla sołectw, które samodzielnie mogły składać wnioski wynosiły do 100 tys. złotych. Zainteresowanie programem Infrastruktura Sołecka Plus było olbrzymie. Wpłynęło aż 300 wniosków i jednocześnie pomysłów na inwestycje. Sejmik Województwa Łódzkiego w czerwcu przyznał dotacje 20 projektom i jednocześnie zwiększył pulę z 2 mln do 4 mln zł. Dzięki temu dotację otrzymało kolejnych 20 projektów.

10 mln zł

przeznaczył w tym roku samorząd województwa Łódzkiego na programy wspierające tereny wiejskie. W 2017 roku, czyli zanim Prawo i Sprawiedliwość przejęło władzę w Sejmiku Województwa Łódzkiego i Urzędzie Marszałkowskim, dotacje dla terenów wiejskich wynosiły dziesięć razy mniej, czyli zaledwie 1 milion złotych

6 mln zł

z puli 10 mln zł zostanie przeznaczonych na realizację grantów sołeckich

4 mln zł

to tegoroczny budżet projektu Infrastruktura Sołecka Plus

W miejscowości Czerkiesy w gminie Pajęczno dom ludowy jest w trakcie budowy. Inwestycja została wsparta kwotą 100 tys. zł z programu Infrastruktura Sołecka Plus

O szczegółach swojego wymarzonego miejsca integracji mieszkańcy Dobrej opowiadali marszałkowi Grzegorzowi Schreiberowi, który w sierpniu wręczył im symboliczny czek z dotacją

Nowoczesna kontenerowa świetlica w Dobrej już stoi. W połowie listopada rozpoczęło się urządzenie wnętrza

To było wielkie historycz

Blisko 250 pasjonatów historii z 27 grup rekonstrukcyjnych. Kilkanaście tysięcy mieszkańców województwa. Rozmach i niesamowite emocje. Taki był piknik militarno-historyczny „Łódzkie Pamięta – wojewódzka inscenizacja bitwy nad Wartą z września 1939 r.”, zorganizowany przez Urząd Marszałkowski WŁ oraz Łódzki Dom Kultury.

Głównym wydarzeniem pikniku była rekonstrukcja bitwy, którą polskie wojsko stoczyło na polach pomiędzy Strońskiem i Beleniem pod Zduńską Wolą. Armia Łódź, broniąca linii Warty i Widawki, przyjęła tu jedno z największych niemieckich uderzeń wojny obronnej 1939 r. Urząd Marszałkowski zorganizował rekonstrukcję po raz drugi. Z większym rozmachem niż w zeszłym roku.

- Rok temu mogliśmy mówić, że wojna to tylko karty historii. Dziś na Ukrainie mamy kolejny dzień bohaterstwa przed rosyjskim agresorem. Zobaczenie na żywo dramatu wojny pozwoli nam lepiej zrozumieć jej okrucieństwo - mówił rozpoczynając inscenizację Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego.

Marszałek nawiązał także do raportu o stratach wojennych i do reparacji, jakich od Niemiec będzie się domagać rząd Prawa i Sprawiedliwości.

- Te pieniądze się Polsce należą i za chwilę zobaczymy, dlaczego - dodał Grzegorz Schreiber.

Inszenizacja była wielkim, budzącym niesamowite emocje widowiskiem. O historyczne detale zadbało 27 grup rekonstrukcyjnych z całej Polski. Pasjonaci historii ubrani w mundury z epoki odtworzyli kilka epizodów krwawej bitwy na linii Warty, a wszystko przy kanonadach wystrzałów karabinowych i łoskocie wybuchów artyleryjskich.

- Wstrząsające wrażenie robiły zwłaszcza chwile, kiedy niemieckie samoloty zrzuciły bomby na uciekających mieszkańców wsi - dzielił się na gorąco wrażeniami z rekonstrukcji pan Dariusz, który przyjechał na piknik z Radomska.

Widowisko zwieńczył pokaz lotniczy oraz uroczyste, nocne upamiętnienie ofiar bitwy - w hołdzie zmarłym zostały zapalone znicze symbolizujące śmierć około 260 polskich żołnierzy. Piknik zakończył się koncertami na scenie. Wystąpiła Orkiestra Reprezentacyjna Wojsk Lądowych we Wrocławiu. Gwiazdą wieczoru był Piotr Cugowski z zespołem.

AA

Ucieczka ludności cywilnej z terenów opanowywanych przez niemieckie wojska

Ułani ostrzegają mieszkańców wioski przed zbliżającymi się Niemcami

Wzruszająca historia Władka, mieszkańca wsi, który pomagał polskim żołnierzom. Zginął, a jego historia przedstawiona dzięki wspomnieniom opłakującej go narzeczonej

Polskie wojsko broni swoich pozycji w historycznych umocnieniach zachowanych między Beleniem i Strońskiem

Poprzedzające atak niemieckiej piechoty bombardowanie wsi przez samoloty Luftwaffe

Polscy żołnierze zajmują pozycje po pierwszym odparciu ataku Niemców

Wróg zajął wieś i zaczyna terroryzować mieszkańców

zne widowisko

Bitwa nad Wartą była jednym z najkrwawszych bojów stoczonych przez żołnierzy Armii Łódź podczas wojny obronnej 1939 roku. Trwała 27 godzin. Na polach Belenia, Piasków, Strońska i Zapolic - na linii obronnej Warty i Widawki, walczyli żołnierze 30 pułku Strzelców Kaniowskich. W obliczu huraganowego ognia niemieckiej artylerii Polacy nie byli w stanie utrzymać pozycji. Polach zacięty opór utrudnił jednak wojskom niemieckim rozwiniecie natarcia w kierunku Łodzi i Warszawy. W bitwie zginęło blisko 300 polskich żołnierzy.

ch
ńskim

Inscenizację poprzedził piknik militarno-historyczny, podczas którego zaprezentowało się kilkanaście jednostek wojskowych z całej Polski, była również wystawa pojazdów i sprzętu bojowego

Piknik zakończył się występem Piotra Cugowskiego

Dobra zabawa i promocja unijnych funduszy

W Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli koncert dał Paweł Domagała

Koncerty gwiazd w Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim, Skierniewicach, Zgierzu, Bełchatowie i Zduńskiej Woli. Takie były tegoroczne Dni Otwarte Funduszy Europejskich.

DOFE to akcja ogólnopolska, koordynowana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. W naszym regionie zorganizowana została przez Urząd Marszałkowski. To świetna zabawa dla mieszkańców województwa, ale przede wszystkim promocja funduszy europejskich i korzyści płynących z sięgania po nie.

Podczas DOFE beneficjenci z województwa łódzkiego prezentowali swoje projekty. Można było wziąć

udział m.in. w warsztatach z robotyki, zorganizowanych przez Politechnikę Łódzką, w czasie których młodzież budowała robota z wykorzystaniem zestawów edukacyjnych Lego Mindstorms. Były badania w programie profilaktyki nowotworów głowy i szyi, zwiedzanie Centrum Nauki i Techniki EC1. Można było także poznać historię przemysłowej Łodzi w Centralnym Muzeum Włókiennictwa.

JG

Krystian Ochman rozgrzał publiczność w Sieradzkim Centrum Kultury zmodernizowanym dzięki unijnej dotacji z Urzędu Marszałkowskiego

Zespół LemON zagrał w Miejskim Ośrodku Kultury „Stary Młyn” w Zgierzu

Województwo oglądane z rowerowego siodełka

Cztery dni, kilkadziesiąt odwiedzonych miejscowości i ponad pół tysiąca przejechanych kilometrów. Przemysław Jafra z Radomska wyruszył latem na rowerową wyprawę po naszym województwie. Co poleca?

Przemysław Jafra mieszka w Radomsku, ale pracuje w Łodzi. Jest nauczycielem w Szkole Podstawowej nr 79. To doświadczony rowerowy turysta. Przemierzył Polskę wzdłuż i wszerz, jednak dotąd nie eksplorował województwa łódzkiego. Tego lata postanowił to nadrobić. Zaplanował czterodniową wyprawę. Codziennie pokonywał grubo ponad 100 kilometrów.

Wyruszył z Radomska. Kolejne etapy prowadziły m.in. przez Zduńską Wolę, Łęczycę, Ozorków, Rawę Mazowiecką, Piotrków. Zaskoczeń podczas czterodniowej podróży nie brakowało.

- Dla mnie największym odkryciem były okolice Łęczycy. Gdyby ktoś miał tylko jeden dzień na taką wyprawę, zdecydowanie polecam właśnie tamte okolice - opowiada pan Przemysław. - Łęczycę, Kwiatkówek i udostępnione niedawno Grodzisko w Tumie to miejsca warte zobaczenia.

Duże wrażenie zrobił też na radomszczanie zalew Tatar w po-

blizu Rawy Mazowieckiej. Godna obejrzenia jest także bełchatowska odkrywka z tarasu widokowego w Żłobnicy.

- Warto znaleźć się w środku Polski w Piątku - dodaje Przemysław Jafra.

Jak podkreśla, nie korzysta z GPS, trasę kontroluje przy użyciu klasycznych, papierowych map i oznaczeń w terenie. Przed wyprawą starannie planuje noclegi, głównie w gospodarstwach agroturystycznych, które bez problemu można znaleźć niemal w każdej okolicy.

- Dzięki temu cała wyprawa nie wiąże się z dużymi kosztami - podkreśla pan Przemysław.

W głowie układa już plan przyszłorocznej, dużej wyprawy po Łódzkiem. Rajd potrwa 6-7 dni, a na trasie znajdą się m.in. Wieluń, Ożarów, Bolesławiec, Wieruszów, Jeziersko, Uniejów, Oporów, Tomaszów Mazowiecki i miejsca wokół tego miasta, Poświętne i Przedbórz. ED

Największe odkrycie wyprawy, czyli okolice Łęczycy. Otwarte niedawno Grodzisko w Tumie

Przystanek w Lipcach Reymontowskich

Widok na bełchatowską odkrywkę z tarasu widokowego w Żłobnicy

Trasa rowerowego tourowo po Łódzkiem	
1 etap	Radomska - Bełchatów - Żelów - Łask - Zduńska Wola
2 etap	Zduńska Wola - Szadek - Zygrzy - Gostków - Łęczycę - Tum - Góra św. Małgorzaty - Ozorków
3 etap	Ozorków - Piątek - Walewice - Sobota - Chruslin - Krepa - Łyszkowice - Lipce Reymontowskie - Słupia i Wysokienice - Boguszyce - Rawa Mazowiecka
4 etap	Rawa Mazowiecka - Żelechlinek - Lubochnia - Ujazd - Walbórz - Palično - Piotrków Trybunalski - Radomska

Święto studenckiego sportu

Blisko 6 tysięcy sportowców z całej Europy, 20 dyscyplin, 16 dni rywalizacji. Europejskie Igrzyska Akademickie, największe święto sportu studenckiego na Starym Kontynencie, po raz pierwszy odbyły się w Polsce. I to w naszym województwie.

Sportowcy z ponad czterdziestu krajów Europy rywalizowali między innymi w siatkówce, koszykówce, piłce nożnej, tenisie, pływaniu, wspinaczce. To było ponad dwa tygodnie sportowej, honorowej walki i wielkich emocji: radości ze zwycięstw, łez z powodu niepowodzeń.

Imprezę honorowym patronatem objął Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego. Samorząd województwa wsparł ją kwotą 650 tysięcy złotych. Sportowcy podróżowali pociągami Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej, która była oficjalnym przewoźnikiem igrzysk.

W klasyfikacji generalnej Polska zajęła pierwsze miejsce, przed Turcją i Ukrainą, zdobywając łącznie 80 medali. W klasyfikacji uczelnianej trzecia była Politechnika Łódzka z dorobkiem 8 medali. Kolejna edycja igrzysk za dwa lata w węgierskich miastach: Debreczynie oraz Miskolcu. AA

W hali MOSiR przy ul. Małachowskiego w Łodzi zwycięzców rywalizacji koszykarek i koszykarzy udekorował wicemarszałek Zbigniew Ziemia

Otwarcie igrzysk mogliśmy zobaczyć w Atlas Arenie w Łodzi

Ceremonia zamknięcia odbyła się w hali Sport Arena w Łodzi

To oni są przyszłością polskiej piłki

Emocje godne największych stadionów na świecie. Umiejętności zawodników równie imponujące. Pod koniec sierpnia w Łodzi kibicowaliśmy młodym piłkarzom z całego kraju, którzy wzięli udział w drugiej edycji ogólnopolskiego turnieju Świdorski Cup.

W tych emocjonujących zawodach grało blisko 400 młodych piłkarzy z roczników 2012-2014 pod wodzą prawie 60 trenerów. Byli również najwierniejsi kibice, czyli rodzice, dziadkowie, opiekunowie. Nie było klasyfikacji końcowej, bo cel to przede wszystkim zabawa i rozwój umiejętności zawodników, ale i piłkarze, i ich fani dali z siebie wszystko.

Patronem turnieju jest Karol Świdorski, reprezentant Polski w piłce nożnej, wychowanek łódzkiego SMS, obecnie zawodnik Charlotte FC (USA). Świdorski błysnął

piękną bramką strzeloną dla Polski w meczu Ligi Narodów z Walią.

Grali reprezentanci akademii piłkarskich, między innymi Pogoni Szczecin, Legii Warszawa, Lechii Gdańsk, Lecha Poznań, Jagiellonii Białystok, Wisły Kraków, Zagłębia Lubin, Arki Gdynia. Nasze województwo reprezentowali młodzi piłkarze ŁKS, Widzewa Łódź, GKS Bełchatów, Akademii Piłkarskiej Parzęczew, UKS SMS Łódź oraz organizatora turnieju - AKS SMS Łódź. Oglądaliśmy 177 meczów na sześciu boiskach. Warto dodać, że nagrodę fair play w roz-

niku 2014 otrzymała AP Parzęczew.

Patronem tego emocjonującego turnieju był Samorząd Województwa Łódzkiego, a wsparło go finansowo Ministerstwo Sportu i Turystyki. Wśród gości byli między innymi Elżbieta i Grzegorz Świdorscy, rodzice patrona zawodów Karola Świdorskiego, oraz były piłkarz Widzewa Łódź oraz RC Lens Mirosław Tłokiński, prezes Łódzkiego Związku Piłki Nożnej oraz wiceprezes PZPN.

AA

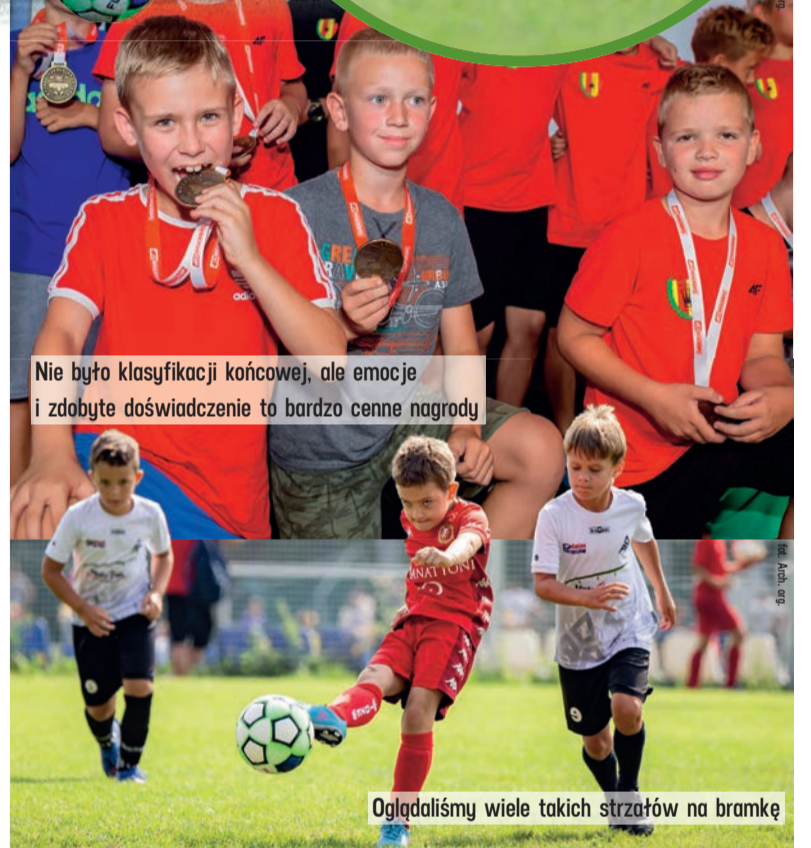

Na turniej przyjechało blisko 400 młodych piłkarzy

Umiejętności młodych piłkarzy dobrze rokują polskiej piłce nożnej

I zawodnicy, i kibice dali z siebie wszystko

Nie było klasyfikacji końcowej, ale emocje i zdobyte doświadczenie to bardzo cenne nagrody

Oglądaliśmy wiele takich strzałów na bramkę

Sport, rekreacja, wielkie emocje. Będzie się dużo działo

Zarząd Województwa Łódzkiego wsparł imprezy sportowe organizowane przez Wojewódzkie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe na terenach wiejskich i w małych miastach.

W imprezach sportowo-rekreacyjnych, które otrzymały wsparcie z samorządu województwa, wezmą udział dzieci, młodzież oraz dorośli mieszkańcy wsi i małych miast z naszego regionu. Zawody przeprowadzane zostaną w dyscyplinach zespołowych i indywidualnych, organizowane będą także szkolenia oraz udział we współzawodnictwie na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym. Młodzi, zdolni sportowcy - dzieci i młodzież, będą reprezentować województwo łódzkie w kraju i za granicą. Sfinansowane zostaną także szkolenia dla organizatorów sportu oraz instruktorów.

Przy podpisaniu umowy dotyczącej wsparcia obecny był poseł Pra-

wa i Sprawiedliwości Mieczysław Baszko, który w listopadzie zeszłego roku został prezesem Krajowego Zrzeszenia LZS. Pomysł nowego prezesa na rozwój zrzeszenia pozwolił zacieśnić współpracę samorządu województwa z LZS. Z korzyścią dla mieszkańców niewielkich miejscowości w naszym regionie. To już drugie w tym roku wsparcie imprez sportowo-rekreacyjnych. Poprzednie dotyczyło wydarzeń organizowanych do końca lipca, w tym 14-dniowych obozów dla najzdolniejszych zawodników, podczas których przygotowywali się oni do turniejów centralnych.

- To dla mnie wielkie wydarzenie, że zarząd województwa łódzkiego w taki sposób docenia pracę LZS.

Ta instytucja pomaga w rozwoju sportu, krzewi zdrowy tryb życia

wśród dzieci i młodzieży, ale także działa na rzecz integracji społecznej

i aktywizuje osoby starsze - mówi prezes Mieczysław Baszko. AA

Umowę dotyczącą wsparcia, w obecności marszałka Grzegorza Schreibera oraz posła Mieczysława Baszki, prezesa Krajowego Zrzeszenia LZS [drugi z lewej], podpisał wicemarszałek Zbigniew Ziemia. Towarzyszył im Marek Mazur, prezes Wojewódzkiego Zrzeszenia LZS, a także radny Sejmiku WŁ [pierwszy z lewej]

ŁÓDZKIE
dla biznesu

Marszałek Województwa Łódzkiego
Grzegorz Schreiber
zaprasza

**XV EUROPEJSKIE
FORUM
GOSPODARCZE
ŁÓDZKIE 2022**

biznes w erze
innowacji

14 - 16 grudnia 2022 r.
hotel vh andel's łódź
www.forum.lodzkie.pl

łódzkie

Fundusze Europejskie
Europejski Fundusz
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

ŁÓDZKIE
dla biznesu

województwo łódzkie wspiera przedsiębiorców

- Bezplatne doradztwo dla start-upów i mśp
- Targi krajowe i międzynarodowe
- Wsparcie działalności eksportowej
- Szkolenia, warsztaty, networking

Skontaktuj się z nami:

biznes@lodzkie.pl

42 633 70 34

Znajdź nas:

Łódzkie dla biznesu

Urząd Marszałkowski

Województwa Łódzkiego

Zapraszam do współpracy

Grzegorz Schreiber
Marszałek Województwa Łódzkiego

www.biznes.lodzkie.pl

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

województwo
łódzkie

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Radni VI kadencji

Sejmiku Województwa Łódzkiego

Przewodnicząca
Sejmiku

Iwona Koperska
klub radnych PIS
okręg 3

Wiceprzewodniczący
Sejmiku

Zbigniew Linkowski
klub radnych PIS
okręg 2

Wiceprzewodnicząca
Sejmiku

Aneta Niedźwiecka
klub radnych PIS
okręg 4

Piotr Adamczyk
klub radnych PIS
okręg 1

Alicja Antczak
klub radnych PIS
okręg 2

Artur Bagieński
klub radnych PSL
okręg 5

Paweł Bliźniuk
klub radnych KO
okręg 1

Marcin Bugajski
klub radnych KO
okręg 1

Andrzej Chowis
klub radnych PSL
okręg 3

Janusz Ciesielski
klub radnych PIS
okręg 5

Paweł Drączyk
radny niezrzeszony
okręg 1

Beata Dróżdź
klub radnych PIS
okręg 4

Włodzimierz Fisiak
klub radnych PIS
okręg 1

Arkadiusz Gajewski
klub radnych KO
okręg 5

Edward Kiedos
klub radnych PIS
okręg 3

Paweł Kowalczyk
klub radnych PIS
okręg 4

Iwona Lewandowska
klub radnych KO
okręg 2

Marek Mazur
klub radnych PSL
okręg 4

Anna Rabięga
klub radnych KO
okręg 1

Dariusz Rogut
klub radnych PIS
okręg 4

Halina Rosiak
klub radnych PIS
okręg 1

Dorota Ryl
klub radnych KO
okręg 3

Katarzyna Sadowska
klub radnych KO
okręg 1

Marlena Sagan
klub radnych PIS
okręg 3

Paweł Sałek
klub radnych PIS
okręg 5

Witold Stępień
klub radnych KO
okręg 3

Edyta Strumian
klub radnych KO
okręg 2

Ewa Wendrowska
klub radnych PIS
okręg 5

Dorota Więckowska
klub radnych PIS
okręg 3

Waldemar Wojciechowski
klub radnych PIS
okręg 2

Bożena Ziemięwicz
klub radnych KO
okręg 1

Zbigniew Ziemia
klub radnych PIS
okręg 4

Jolanta Zięba-Gzik
klub radnych PSL
okręg 3

Okręgi wyborcze

1 miasto Łódź

2 powiaty: kutnowski,
łęczycki, łowicki i zgierski

3 powiaty: łaski, pabianicki,
pajęczański, poddębicki,
sieradzki, wieluński,
wieluński, węgrowski,
zdunowowski

4 miasto Piotrków Trybunalski,
powiaty: bełchatowski, łódzki
wschodni, piotrkowski,
radomszczański

5 miasto Skierniewice,
powiaty: opoczyński, rawski,
skiernewicki, tomaszowski,
brzeziński